

Dato: 9. november 2010
J.nr.: 10/24701

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg

**Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations besvarelse af spørgsmål nr. 9
UUI alm. del. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen Jespersen.**

Spørgsmål 9

"På baggrund af den seneste sag om en ung somalier med dansk baggrund, der i september 2010 deltog i en selvmordsaktion lufthavnen i den somaliske hovedstad, Mogadishu, bedes ministeren redegøre for, hvad man ved om baggrunden for radikaliseringen af det somaliske miljø i Danmark, især i København, Århus og Aalborg. Herunder bedes ministeren redegøre for, hvor meget man ved om, hvordan fødekæderne i det radikale somaliske miljø fungerer."

Svar

Til brug for besvarelsen af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik's spørgsmål nr. 9 har Integrationsministeriet indhentet bidrag fra Justitsministeriet.

Ekstremisme og radikalisering er et alvorligt samfundsproblem, der skal håndteres og forebygges. Radikalisering og ekstremisme er ikke alene undergravende for den enkelte, der tilslutter sig radikale og ekstremistiske holdninger, men også ødelæggende for sammenhængskraften og trygheden i samfundet.

Regeringen fremlagde på denne baggrund handlingsplanen, "En fælles og tryk fremtid", fra januar 2009, der sigter på at forebygge ekstremisme og radikalisering. Integrationsministeriets indsats for forebyggelse af ekstremisme og radikalisering tager udgangspunkt i denne handlingsplan. Handlingsplanen indeholder en række initiativer, der sigter på at styrke det demokratiske fællesskab og modvirke ekstremistiske holdninger blandt unge.

Integrationsministeriets indsats har en bred og forebyggende karakter og er ikke rettet mod bestemte etniske miljøer. Integrationsministeriet har dog som led i den forebyggende indsats mod ekstremisme og radikalisering også haft fokus på de dansk-somaliske miljøer.

Justitsministeriet har til brug for deres bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 9. indhentet en udtalelse fra Politiets Efterretningstjeneste, der har oplyst følgende:

"1. Politiets Efterretningstjenestes efterforskninger har vist, at en række herboende personer er involveret i eller på forskellig vis yder støtte til terrorrelaterede aktiviteter i bl.a. Somalia. Tendensen ses også i andre europæiske lande, og der er eksempler på personer, som gennemgår en islamistisk radikaliseringsproces og rejser til konfliktzoner for at deltage i eller bidrage til militant træning samt terror- og kamphandlinger.

Radikaliseringsprocessen kan i terrorsammenhæng defineres som den proces, hvor en person i stigende grad accepterer anvendelsen af udemokratiske eller voldelige midler i et forsøg på at opnå et bestemt ideologisk mål.

Radikaliseringsprocessen er ikke udelukkende et islamistisk fænomen, men kan også foregå i andre ekstremistiske miljøer.

2. I de senere år er der set eksempler på "home grown" ekstremister, dvs. personer, der er født og opvokset i Vesten, har gennemgået en radikaliseringsproces og har vendt sig mod det omgivende samfund.

Disse ekstremister indgår ofte i netværk, som har fået en social funktion for den enkelte. Radikaliseringsprocesser finder ofte sted inden for sådanne netværk.

Netværkene er ofte karakteriseret ved at være løst strukturerede, bestående af unge typisk mellem 16 og 25 år, som er født eller vokset op i Danmark. De unge ser ofte sig selv som en del af et globalt islamistisk netværk i mange tilfælde med en dagsorden, hvor vold spiller en central rolle.

Netværkene relaterer sig tit til både lokale og globale problemstillinger. Det indebærer, at internationale hændelser også kan have betydning for disse gruppers ageren og ideologiske overbevisning. Netværkene lader sig ofte inspirere af kendte islamistiske ideologer, hvis budskaber bl.a. gengives på islamistiske hjemmesider.

Netværkene kan på den ene side være meget lukkede i organiseringen af deres aktiviteter og mødes i det skjulte i privat regi. På den anden side kan netværkene også ofte være udadvendte med hensyn til at udbrede deres budskaber og kan være moraliserende om religiøs adfærd over for deres øvrige omgangskreds.

3. Motivationsfaktorer for at tilslutte sig radikale islamistiske budskaber er ofte mange og komplekse. Det kan være sociale og kulturelle problemstillinger såsom identitetsproblemer, afstandstagen til forældrenes liv og religiøsitet. Det kan også være konflikter med de etablerede religiøse ledere, som efter nogles opfattelse ikke har været i stand til at forholde sig til det omgivende vestlige samfund, som de unge befinder sig i.

Netværkene kan være sammensat enten af personer med samme etniske tilhørsforhold eller på tværs af etniske skel og med forskellige baggrunde, herunder også unge, der konverterer til islam. I islamistiske netværk kan de enkelte medlemmer

spille forskellige roller, dog uden at disse roller nødvendigvis er veldefinerede. Der er ofte ikke nogen udpræget hierarkisk struktur, men der kan ofte være én i gruppen, som har en højere status, f.eks. på grund af viden om islam.

I et netværk drives radikaliseringsprocessen ofte fremad af en såkaldt radikalisateur, som giver vejledning i religiøse og politiske spørgsmål. Radikalisateuren er oftest en person, der har direkte kontakt med personer, som gennemgår radikaliseringen. Der kan dog også være tale om mere indirekte kontakter, f.eks. via internettet.

Der er eksempler på, at en radikalisateur udser sig en person, som kan indoktrineres til at indgå i eller støtte et terrornetværk eller en -gruppe. En radikalisateur kan udvælge en person med særlige kompetencer, alt efter om målpersonen planlægges at skulle deltage aktivt i et terrorangreb, anvendes til støttefunktioner, f.eks. dokumentfalsk og hvidvaskning af penge, eller som "talentspejder" og radikalisateur for andre målpersoner.

Der er også eksempler på, at personer, der er modtagelige over for radikale synspunkter, selv spiller en aktiv rolle og opsøger radikalisateuren. For internetbrugere kan det f.eks. komme til udtryk i besøg på bestemte hjemmesider, hvor spørgsmål og henvendelser om religiøse og politiske emner besvares af mere eller mindre selvudrøbte religiøse autoriteter. Radikalisateurens rolle kan således være vejledende og drivende, men initiativet og aktiviteten kan også komme fra den radikaliserede selv.

4. For så vidt angår det somaliske miljø i Danmark bemærkes, at de fleste herboende somaliere er indrejst i løbet af 1990'erne og dermed primært er førstegenerationsindvandrere, som er rejst hertil som voksne eller store børn. Det har betydet, at de i større omfang end andre flygtninge- og indvandrergrupper indgår i fællesskaber, der overvejende består af andre somaliere. Den stærke somaliske klanstruktur har desuden bevirket, at somaliere i Danmark ofte vil gruppere sig efter disse klanstrukturer.

I det somaliske miljø i Danmark er der personer, som har forbindelse til den militante islamistiske gruppe Al-Shabaab, der siden 2006 har udført militante aktiviteter i bestræbelserne på at sikre en islamisk stat i Somalia. Gruppen har yderligere offentligt erklæret sin støtte til al-Qaida, ligesom al-Qaida flere gange offentligt har udtrykt sin støtte til de militante islamisters aktiviteter i Somalia.

5. Politiets Efterretningstjeneste gennemfører løbende en række initiativer med henblik på at forebygge radikalisering i bl.a. det somaliske miljø i Danmark. De forebyggende initiativer gennemføres i samarbejde med relevante myndigheder og organisationer mv. og i dialog med repræsentanter for religiøse og etniske, herunder somaliske, lokalmiljøer."

Der kan i den forbindelse henvises til Integrationsministeriet og Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 6 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Birthe Rønn Hornbech